

Deontologische code voor de Brugse mandatarissen

vastgesteld door de gemeenteraad op 28 mei 2019, aangepast 24 april 2023 (toevoeging onderdeel deontologische commissie)

bekendgemaakt op de website www.brugge.be op 29 mei 2019 en op 26 april 2023

Mandatarissen mogen het vertrouwen dat zij van hun kiezers hebben gekregen, niet schaden. Ze bevinden zich voortdurend in een dubbele positie: aan de ene kant dienen zij via hun bijdrage aan het beleid het algemeen belang, aan de andere kant vraagt hun achterban hen om op te komen voor het bijzonder belang van personen, groepen, bedrijven, of ideële doelstellingen.

Deze gedragscode wil een houvast geven bij concrete situaties die zich kunnen voordoen in de dagelijkse bestuurspraktijk. De richtlijnen bieden echter geen pasklare oplossingen voor alle situaties waarmee de raadsleden geconfronteerd worden. Ze moeten als een middel ter ondersteuning gezien worden om in het dagelijkse functioneren om te gaan met deontologische problemen en dilemma's. Er zal immers altijd interpretatieruimte overblijven.

De deontologische code biedt houvast en ondersteuning aan alle lokale mandatarissen op het gebied van integer handelen en bestuurlijke integriteit. De Gemeenteraad keurde deze deontologische code goed op 28 mei 2019.

Inleiding

In het Decreet Lokaal Bestuur worden niet alleen de rechten en plichten van politici en personeelsleden bepaald, evenzeer staat er de verplichting in om een deontologische code (deo-code) vast te leggen voor de mandatarissen van de stad en OCMW en voor het personeel (DLB, Art. 39/74, Art. 55/83, Art. 112, Art. 188-193). Voor de personeelsleden van de Stad Brugge is een eigen deontologische code opgesteld. De twee deontologische codes sluiten op elkaar aan.

Deze deontologische code is van toepassing op lokale mandatarissen. Onder 'lokale mandatarissen' wordt begrepen:

- de burgemeester;
- de schepenen;
- de (plaatsvervangend) voorzitter van de Gemeenteraad;
- de gemeenteraadsleden/OCMW-raadsleden;
- de (plaatsvervangend) voorzitter van Bijzonder Comité voor Sociale Dienstverlening;
- de leden van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienstverlening.

Deze code is bij uitbreiding eveneens van toepassing op de medewerkers van de lokale mandatarissen, welke ook hun statuut of hoedanigheid is (i.e. kabinetsmedewerkers).

De deontologische code vormt een algemene leidraad voor lokale mandatarissen op het gebied van integer handelen, dit bij de uitoefening van hun mandaat en de dienstverlenende activiteiten naar de burgers toe. Dit integer handelen steunt op de volgende waarden van de Stad Brugge: kwaliteit, respect, verantwoordelijkheid/betrokkenheid, innovativiteit/vooruitstrevendheid.

In de praktijk zullen deze waarden steeds opnieuw moeten worden afgetoetst en afgewogen. Niet alle situaties kunnen immers geregeld worden in een deontologische code. Belangrijk is dat deze afwegingen bewust gebeuren en in volledige openheid. Het publieke belang staat daarbij altijd voorop: het openbaar bestuur is er vóór en namens de burgers.

Deze deontologische code is goedgekeurd door de Gemeenteraad en OCMW-raad. Dit maakt de deontologische code niet vrijblijvend, alle huidige en toekomstige lokale mandatarissen worden verondersteld deze na te leven.

Algemene uitgangspunten

Dienstverlenende activiteiten

Lokale mandatarissen doen aan 'dienstbetoon' en oefenen 'dienstverlenende activiteiten' uit. Ze willen de burgers correct informeren en hen juist doorverwijzen naar de geëigende ambtelijke dienst. Tevens streven zij naar structurele oplossingen voor de problemen die zij bij hun contacten met de burgers vaststellen.

Als rechtstreeks verkozenen van de bevolking willen de lokale mandatarissen voor alle burgers bereikbaar en beschikbaar zijn. Deze beschikbaarheid is erop gericht de wensen, klachten en verzuchtingen inzake het functioneren van de overheid te vernemen. Dit kan resulteren in structurele voorstellen tot verbetering met het oog op het algemeen belang.

In de omschrijving van deze dienstverlenende activiteiten maken de lokale mandatarissen geen gebruik van termen die verwarring kunnen scheppen met officiële, door de overheden ingestelde instanties belast met het verstrekken van informatie of met behandeling van klachten.

Lokale mandatarissen mogen geen publiciteit maken voor hun dienstverlenende activiteiten. Ze kunnen wel bekendheid geven aan hun bereikbaarheid voor de bevolking. Deze informatieverstrekking wordt beperkt tot het bekendmaken van één of meer contactadressen, naam en mandaat van de lokale mandataris, spreekuren, telefoonnummer en emailadres.

De lokale mandatarissen maken in hun verkiezingspropaganda en -mailings, die individueel geadresseerd zijn, geen melding van diensten die zij desgevallend voor de betrokkenen hebben verricht. Het gebruik van foto's van derden kan enkel mits deze personen hier hun toelating voor gaven.

Algemeen belang

Voor lokale mandatarissen is het algemeen belang van de Stad Brugge belangrijker dan het particulier belang van wie dan ook. Bij hun optreden op en buiten het lokale bestuursniveau (Stad en OCMW Brugge) en in hun contacten met individuen, groepen, instellingen en bedrijven, geven de lokale mandatarissen te allen tijde en principieel voorrang aan het algemeen boven het particulier belang. De eer en waardigheid van het mandaat komen in het gedrang als een mandataris handelt in strijd met dit algemeen belang en als hij/zij zichzelf of een ander persoonlijk voordeel wil toekennen ten koste van de Stad Brugge. Zij zien er in het bijzonder op toe elke vorm of schijn van belangenvermenging te vermijden.

Iedere vorm van dienstverlening, informatiebemiddeling, doorverwijzing of begeleiding gebeurt zonder enige materiële of financiële tegenprestatie van welke aard of omvang ook en mag geen enkele vorm van cliëntelisme inhouden.

De lokale mandatarissen staan op dezelfde gewetensvolle manier ten dienste van alle burgers zonder onderscheid naar geslacht, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, nationale of etnische afstamming, leeftijd, seksuele geaardheid, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, huidige of toekomstige gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap of sociale afkomst.

Specifieke bepalingen

Op het vlak van informatiebemiddeling

De lokale mandataris verwijst de vragensteller, waar mogelijk, naar de bevoegde administratieve dienst(en). Waar het gaat om de behandeling van klachten en/of conflicten, worden de belanghebbenden in eerste instantie doorverwezen naar de ombudsman.

De lokale mandatarissen ontvangen en verstrekken informatie over de manier waarop de burger zelf informatie kan opvragen in het kader van openbaar bestuur.

De lokale mandataris zorgt ervoor dat vertrouwelijke en geheime informatie waarover hij/zij beschikt niet wordt vrijgegeven en veilig wordt bewaard. De mandatarissen worden desgevallend vanuit de aanleverende diensten gewezen op het vertrouwelijk karakter van de stukken. Noch in het eigen voordeel, noch in het voordeel van derden, maakt de lokale mandataris gebruik van de bij de uitoefening van zijn/haar mandaat verkregen niet-openbare informatie.

Op het vlak van begeleiding

Waar nodig kan de lokale mandataris burgers ondersteunen en begeleiden in hun relatie met de administratie of met de betrokken instanties. Zij kunnen de burgers helpen om, via de daartoe geëigende kanalen en procedures, een aanvraag te richten tot de overheid, informatie te verkrijgen over de stand van zaken in een dossier, daarover nadere uitleg en toelichting te vragen en vragen te stellen over de administratieve behandeling van dossiers.

Bij de administratieve begeleiding en ondersteuning van burgers respecteren de lokale mandatarissen de onafhankelijkheid van de diensten en van de ambtenaren, de objectiviteit van de procedures en de termijnen die als redelijk moeten worden beschouwd voor de afhandeling van soortgelijke dossiers.

Op het vlak van vertrouwenspersoon

In het kader van hun publiek ambt kunnen lokale mandatarissen de rol van vertrouwenspersonen vervullen. Ze nemen hierbij de nodige discretie in acht.

Tussenkomen

Lokale mandatarissen vermijden elke schijn van particuliere begunstiging.

Alle vormen van schijndienstbetoon, waarbij de lokale mandatarissen bewust maar ten onrechte de indruk wekken dat zij bij de goede afloop van een dossier daadwerkelijk tussenbeide gekomen zijn, eventueel zonder dat de betrokken burger om een tussenkomst heeft gevraagd, zijn verboden.

Tussenkomen bij selectievoerende instanties, die tot doel hebben het verhogen van kansen op benoeming, aanstelling en bevordering in de administratie, zijn verboden.

Onrechtmatige en onwettige voordelen

Iedere bevoordeling of poging tot bevoordeling, waarbij een burger door toedoen, bemiddeling of voorspraak van een lokale mandataris een resultaat poogt te bereiken dat onrechtmatig of onwettig is, is verboden.

Tussenkomen van lokale mandatarissen met de bedoeling de toewijzing en/of de uitvoering van contractuele verbintenissen met de lokale overheid te beïnvloeden, zijn verboden.

Dienstreizen

Onder 'dienstreis' wordt begrepen elke meerdaagse reis in opdracht van de groep Brugge en in uitvoering van het mandaat.

Internationale meerdaagse dienstreizen van mandatarissen en hun kabinetmedewerkers worden door het college van burgemeester en schepenen/vast bureau goedgekeurd. De relevante informatie naar aanleiding van deze dienstreizen wordt op een centrale plaats ter beschikking gesteld zodat de leden van de Gemeenteraad en OCMW-raad en de betrokken diensten deze kunnen consulteren. De bewijsstukken van uitgaven kunnen opgevraagd worden.

Op initiatief van de Algemeen Directeur wordt jaarlijks aan de Gemeenteraad en/of OCMW-raad een evaluatieverslag voorgelegd van alle internationale dienstreizen die dat jaar plaatsvonden en bedoeld waren als promotie van de groep Brugge, in het bijzonder van bepaalde stedelijke initiatieven/projecten op beurzen of vergelijkbare fora.

Naleving en handhaving van de deontologische code

Er wordt een deontologische commissie opgericht die er op toeziet dat de deontologische code wordt nageleefd.

Samenstelling

Het aantal leden van de deontologische commissie bedraagt minimum 1 afgevaardigde per fractie en in verhouding tot het aantal zetels in de gemeenteraad en het aantal behaalde stemmen bij de verkiezingen.

De voorzitter van de gemeenteraad wordt aangeduid als voorzitter van de deontologische commissie.

Elke fractie duidt tevens een plaatsvervanger aan.

De plaatsvervanger van de voorzitter wordt aangeduid overeenkomstig artikel 7, §5, derde lid van het decreet over het lokaal bestuur.

De Algemeen directeur kan een personeelslid aanstellen als secretaris van de commissie.

Indien de commissie dit wenst, kan ze externe deskundigen uitnodigen. Deze externe deskundigen hebben enkel een raadgevende stem.

Werking

De voorzitter van de deontologische commissie is verantwoordelijk voor de oproeping en stelt de agenda op.

De deontologische commissie vergadert minstens één keer per jaar.

De deontologische commissie wordt in elk geval bijeengeroepen wanneer er een vermoeden van schending van de deontologische code wordt gesignaleerd.

De voorzitter is eveneens gehouden de commissie bijeen te roepen op aanvraag van minstens één derde van haar leden.

De oproep vermeldt de plaats, de dag, het tijdstip en de agenda van de vergadering en wordt minstens 8 dagen voor de vergadering aan de leden bezorgd, tenzij in geval van hoogdringendheid waarbij de termijn kan verkort worden naar 3 dagen.

De vergaderingen van de deontologische commissie zijn niet openbaar.

De commissie kan enkel rechtsgeldig beslissen of beraadslagen indien de meerderheid van de leden aanwezig is en mits een meerderheid van de stemmen. Bij staking van de stemmen is de stem van de voorzitter doorslaggevend.

Bevoegdheid

De commissie is bevoegd voor:

1. het formuleren van een gemotiveerd advies aan de raad over het vermoeden van een schending van deze code door personen die door deze code gevat worden, met name:
 - de burgemeester,
 - de schepenen,
 - de (plaatsvervangend) voorzitter van de gemeenteraad
 - de gemeenteraadsleden/OCMW-raadsleden
 - de (plaatsvervangend) voorzitter van het Bijzonder Comité voor Sociale Dienstverlening
 - de leden van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienstverlening
2. het geven van adviezen en aanbevelingen aan de raad over de inhoud van deze code met het oog op het bijsturen ervan. Dat kan op eigen initiatief van de commissie of minstens één keer per bestuursperiode op vraag van de raad.

Procedure vermoeden van schending van de deontologische code

Wanneer een lokale mandataris vermoedt dat een regel van de deontologische code is overtreden door een andere lokale mandataris, dan kan hij/zij hiervan melding maken bij de algemeen directeur (of het daartoe aangewezen personeelslid) en de voorzitter van de deontologische commissie.

Wanneer de algemeen directeur (of het daartoe aangewezen personeelslid) en de voorzitter oordelen dat de melding ontvankelijk is, roept de voorzitter de deontologische commissie bijeen binnen de dertig dagen na de melding. De periode van dertig dagen wordt geschorst van 11 juli tot en met 15 augustus.

De commissie onderzoekt de melding en geeft zowel de melder als de vermeende schender de kans om gehoord te worden. Ook mogelijke getuigen kunnen gehoord worden, doch niemand kan daartoe verplicht worden.

Na het onderzoek van de melding en het horen van de betrokkenen bespreekt de commissie het vermoeden van schending en wordt een gemotiveerd advies overgemaakt aan de gemeenteraad/raad voor maatschappelijk welzijn.

Enkel de gemeenteraad/de raad voor maatschappelijk welzijn kan zich er over uitspreken of een mandataris een schending heeft begaan. Dat kan op basis van het gemotiveerd advies van de deontologische commissie. Als de raad beslist om af te wijken van het advies, dan moet de vermeende schender de kans krijgen om door de raad zelf gehoord te worden vooraleer de raad ten gronde besluit.

Indien de raad vaststelt dat deze code werd geschonden door een mandataris van de gemeente/het OCMW, kan de raad een aanmaning formuleren of een sanctie opleggen afhankelijk van de ernst van de schending. Indien het gaat om strafbare feiten of kennelijk wangedrag of grove nalatigheid, kan de raad beslissen de zaak over te maken aan het parket, Audit Vlaanderen, respectievelijk de Vlaamse regering.
